

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	23.06	20 13	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/13-25		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

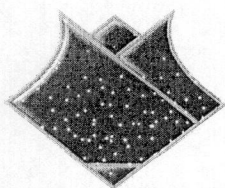
**SKUPŠTINA CRNE GORE
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
g-din Ranko Krivokapić**

Obavještavam Vas da će na osnovu člana 187 stav 4 Poslovnika Skupštine, pitanje predsjedniku Vlade, na devetoj-posebnoj sjednici prvog redovnog (proljećnog) zasijedanja u 2013. godini, zakazanoj za 26. jun 2013. godine, postaviti ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Socijaldemokratske partije, poslanik Izet Bralić.

Podgorica, 23.06.2013. godine

Predsjednik Kluba poslanika SDP

Borislav Banović

SDP

SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA CRNE GORE

Skupština Crne Gore

Predsjedniku Skupštine

Podgorica, 23.06.2013. godine

VLADA CRNE GORE
Premijeru Milu Đukanoviću

Uvaženi gopspidine Đukanoviću,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam Vam sljedeće pitanje:

Da li Vlada Crne Gore planira valorizaciju turističkih potencijala Hajle i Štedima na području opštine Rožaje?

Obrazloženje:

Razvojni prioriteti Rožaja su održivi turizam, poljoprivreda i drvoprerađiva sa šumarstvom. Nažalost, iako su na liniji strateških opredeljenja Crne Gore ni za jedan od njih se nijesu stvorile ni minimalne pretpostavke od strane Države. Pored toga, da situacija bude još teža, nema ni ozbiljnih aktivnosti na lokalnom nivou u tom pravcu. Infrastruktura kao preduslov ukupnog razvoja Rožaja, a u prvom redu razvoja turizma, je u katastrofalno lošem stanju, što limitira i isključuje neke moguće dobre ideje i investitore (u prenosni sistem snadbjevanja električnom energijom nije se ulagalo preko 30 godina, umjesto da pijemo najkvalitetniju vodu u CG pijemo vodu koja šteti zdravlju zbog dotrajalog cjevovoda, kroz grad umjesto bistre planinske rijeke protiče kanalizacija jer se ne vrši prečišćavanje otpadnih voda, privremena deponija komunalnog otpada i vizuelno i zdravstveno ugrožava okruženje, lokalni i seoski putevi nijesu izgrađeni čime se onemogućava razvoj poljoprivrede i sl.).

Istražujući postojeće resurse Rožaja za održivi razvoj, nizom studija u poslednjih dvije decenije došlo se do jedinstvenog zaključka da će valorizacija turističkih potencijala Rožaja, u prvom redu Hajle i Štedima, najbrže i najučinkovitije pokrenuti ukupni razvoj u ovoj opštini i doprinijeti rješavanju problema zapošljavanja, profitabilnosti, promjene strukture privrede i dr.

Kapitalni i najznačajniji projekat iz oblasti planinskog turizma, ljetnjeg i zimskog je lokalitet Hajla i Štedim. Prije 30 godina zimski i turistički centar "Turjak" je bio poznat u cijelom regionu, sa stručnim kadrovima, turističkom kulturom, vrhunskom opremom, a preko 50 % su bili strani gosti. U to vrijeme mnogi sadašnji turistički centri u Crnoj Gori nijesu ni postajali. Nakon tri decenije taj centar ja postao zaboravljeno mjesto. Najpoznatija imena u zimskim

sportovima u regionu, počevši od legendarnog Bojana Križaja, obilazli su ove lokalitete i bili impresionirani ljepotama i mogućnostima koje pružaju za zimski i ljetnji turizam.

Dijaspora je u više navrata iskazala ozbiljnu namjeru da participira u investicionim ulaganjima za valorizovanje ovih resursa, ali nijesu postojale pretpostavke od planskih i drugih za faktičku realizaciju tih ideja.

Kosovo je pokazivalo interesovanje u smislu prekogranične saradnje na realizaciji ovog međudržavnog projekta, ali politički ambijent nije bio povoljan za takvu saradnju. Vjerujemo da sada takvih smetnji nema. Ovaj projekat zadovoljava najstrože uslove održivog razvoja, energetske efikasnosti kao i uslove u okviru Mehanizma čistog razvoja (CDM) Kjoto protokola a njime će se obezbjediti i saradnja i interkonekcija sa susjednim zemljama.

Projekat bi bio kompatibilan i sa projektom Bjelasice čija je realizacija u toku. Upravo ovih dana smo svjedoci da se na inicijativu najvećih međunarodnih turističkih operatera pristupilo regionalnom međusobnom povezivanju turističkih kapaciteta Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, jer svaka od ovih zemalja pojedinačno posmatrano je mali prostor i nekompletna ponuda za ozbiljan međunarodni turistički nastup. Na tom fonu bilo bi racionalno povezivanje turističkih kapaciteta i potencijala u Crnoj Gori. U tom pravcu presudnu ulogu treba da ima Vlada i njeni organi.

Suviše dugo građani Rožaja slušaju velika obećanja, razne strategije, projekcije, razvojne studije i slične najave uspješnog razvoja, većeg životnog standarda na dugi rok, a oni jednostavno ne mogu da prežive i podmire osnovne egzistencijalne potrebe. Nije mi poznato angažovanje Vlade i njenih ministarstava (Ministarstva održivog razvoja i turizma CG, Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja) na valorizaciji ovih prvenstveno turističkih resursa Hajle i Štedima, kao jednog kompleksa.

Sa tog razloga, veoma je bitno da saznamo šta Vlada Crne Gore, preduzima ili planira na konkretnoj i suštinskoj valorizaciji ovih za Rožaje najznačajnijih resursa čije bi benefite najbrže osjetili građani ove nerazvijene opštine, koju je zbog ekonomske situacije, privremeno ili trajno napustilo preko 8.000 stanovnika. Rožaje je zaslužilo da Država Crna Gora, koju je podržalo u odsudnom trenutku preko 90% birača, bar minimalno uzvрати podrškom tim građanima kroz podršku realizaciji ovog, za Rožaje sudbonosnog projekta.

Imao sam za cilj da ovim pitanjem i njegovim obrazloženjem ponudim bar neke naznake optimizma i postojanja mogućih izlaza iz sadašnje teške ekonomske i socijalne situacije Rožaja.

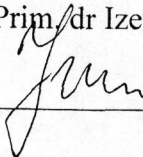
Sa velikom pažnjom očekujem odgovor Vlade Crne Gore na ovo pitanje, eventualne komentare, sugestije, savjete i konkretne mjere koje ćete nam ponuditi.

Zahvaljujem na pažnji i razumjevanju i očekujem Vašu podršku.

Tražim da mi odgovor dostavite i u pisanoj formi.

Hvala Vam.

Poslanik
Prim/dr Izet Bralić

Vlada Crne Gore
Predsjednik

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	23. VII 2013. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/13-25/2
VEZA:	
EPA:	
SKRACENICA:	PRILOG.

Broj: 01 -4176

Podgorica, 18. jul 2013. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ranko KRIVOKAPIĆ, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja, postavljena tokom Premijerskog sata održanog 26. juna 2013. godine.

S poštovanjem,

Milo ĐUKANOVIĆ

3.

Izet Bralić – SDP

POSLANIČKO PITANJE

Da li Vlada Crne Gore planira valorizaciju turističkih potencijala Hajle i Štedima na području opštine Rožaje?

Obrazloženje

Razvojni prioriteti Rožaja su održivi turizam, poljoprivreda i drvoprerada sa šumarstvom. Nažalost, iako su na liniji strateških opredjeljenja Crne Gore ni za jedan od njih se nijesu stvorile ni minimalne pretpostavke od strane Države. Pored toga, da situacija bude još teža, nema ni ozbiljnih aktivnosti na lokalnom nivou u tom pravcu. Infrastruktura kao preduslov ukupnog razvoja Rožaja, a u prvom redu razvoja turizma, je i katastrofalno lošem stanju, što limitira i isključuje neke moguće dobre ideje i investitore (u prenosni sistem snadbijevanja električnom energijom nije ulagalo preko 30 godina, mjesto da pijemo najkvalitetniju vodu u CG pijemo vodu koja šteti zdravlju zbog dotrajalog cjevovoda, kroz grad umjesto bistre planinske rijeke protiče kanalizacija jer se ne vrši prečišćavanje otpadnih voda, privremena deponija komunalnog otpada i vizuelno i zdravstveno ugrožava okruženje, lokalni i seoski putevi nijesu izgrađeni čime se onemogućava razvoj poljoprivrede i sl.).

Istražujući postojeće resurse Rožaja za održivi razvoj, nizom studija u poslednjih dvije decenije došlo se do jedinstvenog zaključka da će valorizacija turističkih potencijala Rožaja, u prvom redu Hajle i Štedima, najbrže i najučinkovitije, pokrenuti ukupni razvoj u ovoj opštini i doprinijeti rješavanju problema zapošljavanja, profitabilnosti, promjene strukture privrede i dr. Kapitalni i najznačajniji projekat iz oblasti planinskog turizma, ljetnjeg i zimskog je lokalitet Hajla i Štedim. Prije 30 godina zimski i turistički centar „Turjak“ je bio poznat u cijelom regionu, sa stručnim kadrovima, turističkom kulturom, vrhunskom

opremom, a preko 50% su bili strani gosti. U to vrijeme mnogi sadašnji turistički centri u Crnoj Gori nijesu ni postojali. Nakon tri decenije taj centar je postao zaboravljeno mjesto. Najpoznatija imena u zimskim sportovima u regionu, počevši od legendarnog Bojana Križaja, obilazili su ove lokalitete i bili impresionirani ljepotama i mogućnostima koje pružaju za zimski i ljetnji turizam.

Dijaspora je u više navrata iskazala ozbiljnu namjeru da participira u investicionim ulaganjima za valorizovanje ovih resursa, ali nijesu postojale pretpostavke od planinskih i drugih za faktičku realizaciju tih ideja.

Kosovo je pokazivalo interesovanje u smislu prekogranične saradnje na realizaciji ovog međudržavnog projekta, ali politički ambijent nije bio povoljan za takvu saradnju. Vjerujemo da sada takvih smetnji nema. ovaj projekat zadovoljava najstrože uslove održivog razvoja, energetske efikasnosti kao i uslove u okviru Mehanizma čistog razvoja (CDM) Kjoto protokola, a njime će se obezbijediti i saradnja i interkonekcija sa susjednim zemljama.

Projekat bi bio kompatibilan i sa projektom Bjelasice čija je realizacija u toku. Upravo ovih dana smo svjedoci da se na inicijativu najvećih međunarodnih turističkih operatera pristupilo regionalnom međusobnom povezivanju turističkih kapaciteta Srbije, Hrvatske i BiH i Crne Gore, jer svaka od ovih zemalja pojedinačno posmatramno je mali prostor i nekompletna ponuda za ozbiljan međunarodni turistički nastup. Na tom fonu bilo bi racionalno povezivanje turističkih kapaciteta i potencijala u Crnoj Gori. U tom pravcu presudnu ulogu treba da ima Vlada i njeni organi.

Suviše dugo građani Rožaja slušaju velika ovećanja, razne strategije, projekcije, razvojne studije i slične najave uspješnog razvoja, većeg životnog standarda na dugi rok, a oni jednostavno ne mogu da prežive i podmire osnovne egzistencijalne potrebe. Nije mi poznato angnažovanje Vlade i njenih ministarstava (Ministarstva održivog razvoja i turizma CG, Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja) na valorizaciji ovih prvenstveno turističkih resursa Hajle i Štedima, kao jednog kompleksa.

Sa tog razloga, veoma je bitno da saznamo da Vlada Crne Gore, preduzima ili planira na konkretnoj i suštinskoj valorizaciji ovih za Rožaje najznačajnijih resursa čije bi benefite najbrže osjetili građani ove nerazvijene opštine, koju je zbog ekonomske situacije, privremeno ili trajno napustilo preko 8.000 stanovnika. Rožaje je zaslužilo da Država Crna Gora, koju je podržalo u odsudnom trenutku preko 90% birača, bar minimalno uvrati podrškom tim građanima kroz podršku realizacije ovog, za Rožaje sudbonosnog projekta.

Sa velikom pažnjom očekujem odgovor Vlade Crne Gore na ovom pitanje, eventualne komentare, sugestije, savjete i konkretne mjere koje ćete nam ponuditi.

Zahvaljujem na pažnji i razumijevanju i očekujem Vašu podršku.

Tražim da mi odgovor dostavite i u pisanoj formi.

ODGOVOR

Poštovani poslaniče Braliću,

Vaše pitanje potencira potrebu valorizacije razvojnih potencijala kojima raspolaže opština Rožaje, prvenstveno turističkih resursa kompleksa Hajle i Štedima. Prilika je da Vama i javnosti predstavim dosadašnje i planirane aktivnosti Vlade i lokalne samouprave, na tom planu.

Kako ste istakli u obrazloženju Vašeg pitanja, razvoj sjevernog regiona Crne Gore i opštine Rožaje nije samo od ekonomskog već i demografskog značaja. Valorizacijom prirodnih, prvenstveno turističkih i poljoprivrednih potencijala na sjeveru Crne Gore mogu se ublažiti problemi nezaposlenosti, ekonomske zaostalosti i demografskog napuštanja sjevera. Sve prethodno se posebno odnose na Opštinu Rožaje. Zato, stvaranje pretpostavki za ubrzani razvoj Rožaja i čitavog sjevera mora biti i jeste važno pitanje za Vladu i lokalne samouprave.

Nijesam saglasan sa Vašim ocjenama, da u prethodnom periodu Vlada, resorna ministarstva i lokalna samouprava nijesu bili angažovani na rješavanju egzistencijalnih pitanja za građane Rožaja. Pretpostavka razvoja bilo kog kraja su kvalitetne planske pretpostavke i odgovarajuća infrastruktura. Zato dozvolite da u odgovoru na Vaše pitanje i kritičke ocjene u obrazloženju, upravo tim aspektima posvetim posebnu pažnju.

Prošle godine (22. septembra) usvojen je Prostorni plan Opština Rožaje (za period važenja 2012-2020.), koji je usklađen sa Prostornim planom Crne Gore. Opština Rožaje je jedna od rijetkih u Crnoj Gori koja je prostornim planom definisala viziju razvoja za naredni dugoročni period. Shodno Prostornom planu i Strategiji integralnog razvoja Opštine Rožaje, strateške grane privrednog razvoja su drvoprerađa, šumarstvo, poljoprivreda i turizam.

Predio Hajle i Štedima, kao posebno interesantan za turističku valorizaciju, obuhvaćen je Prostornim planom, a istim je predviđena i izrada studije lokacije. Prostor je zoniran kao područje ekskluzivnog planinskog turizma, ne samo od opštinskog i državnog nego i od regionalnog značaja.

Opština Rožaje je, nakon usvajanja Prostornog plana, sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma dogovorila izradu Lokalne studije lokacije planine Hajla (planinski masiv Hajla - Štedim), za koju će dio sredstava opredijeliti Vlada. Definisan je projektni zadatak, koji predviđa plansko uređenje prostora od oko 2 400 ha i uskoro se očekuje raspisivanje tendera. Završetak studije lokacije je predviđen za polovinu naredne godine. Studija lokacije omogućiće valorizaciju ovog vrijednog prostora. Dakle, stvaramo pretpostavke da testiramo, kako ste kazali, "ozbiljnu namjeru dijaspore", kao i drugih potencijalnih investitora da valorizuju resurse ovog predjela.

U odnosu na Vaše komentare koji se tiču komunalne infrastrukture i brige države i lokalne samouprave želim da istaknem da je u periodu, od 2000. godine do danas, za tu namjenu uloženo više sredstava nego za period od II svetskog rata do tada. Gotovo da su obnovljene i rekonstruisane sve stare gradske ulice, izgrađen je značajan broj novih saobraćajnica, a asfaltrano je oko 70 km seoskih puteva, kao i više od 10km vodova za odvod fekalnih otpadnih voda i kanalizacije. Takođe, izgrađeno je više seoskih vodovoda, više kilometara pješačkih staza i gradske rasvjete i izvršena je telefonizacija većeg broja sela. Istovremeno, sagrađeni su objekti od posebnog značaja u oblasti obrazovanja, sporta i društvene infrastrukture.

Stoga, Vašu kvalifikaciju o katastrofalnom stanju infrastrukture i neangažovanju Vlade i ministarstava na unaprjeđenju uslova života doživljam kao politički sud. Svakako, svjestan da u toj opštini i dalje postoje brojni infrastrukturni nedostaci i problemi koje u narednom periodu treba otkloniti i kontinuirano stvarati uslove za unaprjeđenje kvaliteta života građana Rožaja.

U tom smislu, Vlada je zajedno sa lokalnom samoupravom kao prioritetan projekat definisala rekonstrukciju i proširenje postojeće kanalizacione mreže i izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Tokom 2012. godine izrađena je Studija izvodljivosti za projekat otpadnih voda i vodosnabdijevanja Rožaja, za koju su sredstva opredijeljena od strane Investicionog Fonda za Zapadni Balkan. Ministarstvo održivog razvoja i turizma priprema neophodnu tehničku dokumentaciju, a kapitalnim budžetom države obezbijedena su sredstva za izradu Elaborata procjene uticaja izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na životnu sredinu i Idejnog projekta za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže. Nakon izrade Idejnog projekta predviđeno je da se finansiranje ovog kapitalnog projekta, u iznosu od preko 7 miliona eura, obezbijedi kroz IPA Operativni program za regionalni razvoj (u iznosu od 4,911 miliona eura), a preostali potrebni iznos kroz kredit Evropske investicione banke.

Izgradnjom sistema za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Rožaje poboljšaće se kvalitet vode recipijenata otpadnih voda (rijeka Ibar, Ibarac i Lovnička rijeka), smanjiće se rizik od zagađenja podzemnih voda i stvoriće se bolji uslovi za valorizaciju turističkih potencijala područja opštine Rožaje.

U oblasti vodosnabdijevanja, Opština Rožaje je u prethodnom periodu obezbijedila izradu glavnih projekata za rezervoar i primarni cjevovod. Uvažavajući preporuke Evropske investicione banke na bazi urađenih glavnih projekata i navedene studije izvodljivosti urađena je tenderska dokumentacija za izbor izvođača radova i nadzornog organa nad izvođenjem radova, na koju je EIB dala saglasnost. Na bazi sprovedenog tenderskog postupka odabran je izvođač radova, a rok za izgradnju cjevovoda je 270 dana, računajući od 1. jula ove godine kada ugovor postaje efektivan.

Voda koju građani Rožaja piju je dobrog kvaliteta. Kontinuirano se vrše provjere kod nadležnih državnih institucija, a ispravnost i kvalitet potvrđuje i studija izvodljivosti vodosnabdijevanja koju je radio WIG Internacional, koju je finansirala Evropska Komisija. Izradi novog vodovoda se pristupilo jer je studijom izvodljivosti vodosnabdijevanja opštine Rožaje utvrđeno da je isplativije na duži rok za opštinu Rožaje izgraditi novi sistem nego ulagati u održavanje postojećeg vodovoda, zbog ogromnih gubitaka na primarnom vodovodu i visokih troškova održavanja mreže.

U cilju integralnog rješavanja problema otpada na nivou opština Berane, Plav, Rožaje i Andrijevića pokrenute su aktivnosti na izgradnji regionalnog centra za obradu otpada u Beranama na lokaciji Vasove vode. Opština Berane je, uz podršku Svjetske banke, objavila poziv za iskazivanje interesa za realizaciju projekta, koji je neuspješno završen zbog neodgovarajuće finansijske ponude. Tokom jula ove godine planirano je objavljivanje novog poziva za iskazivanje interesa za realizaciju ovog projekta. Takođe, u toku je izrada Studije izvodljivosti za sagledavanje načina pripreme i transporta komunalnog otpada za potrebe opština (Berane, Plav, Rožaje i Andrijevića) koje će postupak odstranjivanja otpada obavljati u regionalnom centru za obradu otpada u Beranama.

Sve ove aktivnosti upućuju da Vlada, resorna ministarstva i lokalna samouprava zajedničkim aktivnostima odgovorno i kontinuirano sistemski rješavaju brojna infrastrukturna ograničenja i unaprjeđuju kvalitet života za građane Rožaja. Uz stvaranje infrastrukturnih i prostornih pretpostavki očekujemo i veće interesovanje investitora kako bi se stvorili uslovi za novo zapošljavanje i dinamični razvoj. Razvoj Rožaja i sjevera Crne Gore biće jedan od prioriteta Vladine politike i u narednom periodu.